PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
nutarimu Nr.

VEISIEJŲ REGIONINIO PARKO PLANAVIMO SCHEMOS (RIBŲ IR TVARKYMO PLANŲ) AIŠKINAMOJO RAŠTO PAGRINDINIAI SPRENDINIAI

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Veisiejų regioninio parko (toliau – Regioninis parkas) planavimo schemą sudaro aiškinamojo rašto pagrindiniai sprendiniai, Regioninio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų planas (toliau – Ribų planas) ir Regioninio parko tvarkymo planas (toliau – Tvarkymo planas) (brėžiniai).

2. Ribų plano tikslai yra šie:

2.1. nustatyti Regioninio parko ir jo buferinės apsaugos zonos ribas;

2.2. nustatyti Regioninio parko funkcinio prioriteto zonų ribas;

2.3. Regioninio parko konservacinio funkcinio prioriteto zonų tikslus.

3. Tvarkymo plano tikslai yra šie:

3.1. nustatyti kraštovaizdžio tvarkymo zonas, jų apsaugos ir tvarkymo reglamentus;

3.2. nustatyti gamtos apsaugos kryptis ir priemones;

3.3. nustatyti kultūros paveldo apsaugos kryptis ir priemones;

3.4. nustatyti rekreacinio naudojimo plėtros kryptis ir priemones;

3.5. nustatyti gyvenamųjų vietovių ir infrastruktūros plėtros kryptis ir priemones.

II SKYRIUS
TERITORIJOS FUNKCINIS ZONAVIMAS

4. Regioninio parko teritorijoje pagal gamtos ir kultūros vertybių pobūdį ir išsidėstymą, apsaugos formas, rekreacinio, ūkinio naudojimo galimybes ir gyvenamųjų vietovių tinklo ypatumus nustatomos šios funkcinio prioriteto zonos (Ribų plano brėžinys):

4.1. Konservacinio funkcinio prioriteto zoną sudaro Liubelio, Liūnelio ir Skaisčio gamtiniai rezervatai, Morkavo ir Ringėliškės botaniniai-zoologiniai draustiniai, Baltosios Ančios ir Ilgininkų hidrografiniai draustiniai, Ančios ir Šlavanto kraštovaizdžio draustiniai bei Veisiejų urbanistinis draustinis. Rezervatų ir draustinių tikslai yra šie:

4.1.1. Liubelio gamtinio rezervato – išsaugoti Liubelio ežerėlio ir jį supančių miškų ir pelkių gamtinį kompleksą su vandens, pievų ir pelkių paukščių buveinėmis, gausiomis gegužraibinių šeimos ir kitų pelkinių augalų rūšių augavietėmis, orchidinių šeimos augalų rūšių – pievinio plaurečio, dvilapio purvuolio, paprastosios tuklės – augavietėmis bei Europos Bendrijos svarbos 7140 tarpinių pelkių ir liūnų ir 7210 *Žemapelkių su šakotąja ratainyte buveinėmis (* žymimi prioritetiniai natūralių buveinių tipai);

4.1.2. Liūnelio gamtinio rezervato – išsaugoti unikalią rūšių gausa teritoriją su retų augalų rūšių augavietėmis, vandens paukščių buveinėmis, Europos Bendrijos svarbos 6210 Stepinių pievų, 6510 Šienaujamų mezofitų pievų, 5130 Kadagynų, 3140 Ežerų su menturdumblių bendrijomis, 3150 Natūralių eutrofinių ežerų su plūdžių arba aštrių bendrijomis, 7140 Tarpinių pelkių ir liūnų buveinių, 7210 *Žemapelkių su šakotąja ratainyte buveinėmis;

4.1.3. Skaisčio gamtinio rezervato – išsaugoti kalkingas Skaisčio paežerio žemapelkes su saugomų retųjų ir nykstančiųjų augalų rūšių – pelkinių uolaskėlių, dvilapių purvuolių, Rusovo gegūnių – augavietėmis;

4.1.4. Morkavo botaninio-zoologinio draustinio – išsaugoti didele žinduolių įvairove ir retais augalais pasižymintį natūralų, miškingomis teritorijomis tekantį Morkavo upelį, jo slėnyje plytinčias Europos Bendrijos svarbos 6530 *Miškapievės buveines;

4.1.5. Ringėliškės botaninio-zoologinio draustinio – išsaugoti brandžius eglių, ąžuolų ir skroblų medynus, saugomų paukščių rūšių – vapsvaėdžių, erelių rėksnių, žaliųjų meletų – perimvietes, Europos Bendrijos svarbos 9050 Rūšių turtingų eglynų, 9080 *Pelkėtų lapuočių miškų, 9160 Skroblynų buveines ir Balinių vėžlių buveines;

4.1.6. Baltosios Ančios hidrografinio draustinio – išsaugoti natūralią Baltosios Ančios upės ir jos slėnio atkarpą su Pastovio ir Bliūdelio ežerėliais, vandens paukščių lizdavietėmis, Europos Bendrijos svarbos 91E0 *Aliuvinių miškų, 6450 Aliuvinių pievų ir 9080 *Pelkėtų lapuočių miškų buveinėmis;

4.1.7. Ilgininkų hidrografinio draustinio – išsaugoti ežeringų dubaklonių sistemą, ežerinės kilmės žemapelkes su riboto paplitimo snaputinių plukių bendrijomis karbonatinguose šlaituose, gegužraibinių šeimos augalų rūšių – dėmėtųjų ir raudonųjų gegūnių, pelkinių skiautalūpių – augavietes, Trikojo ežero užutekius, tinkamus įvairių rūšių paukščiams ir žinduoliams gyventi;

4.1.8. Ančios kraštovaizdžio draustinio – išsaugoti raiškų, Pietų Lietuvai būdingos formos Ančios ežero dubaklonį, jo šiaurinio pakraščio pievas su gausiomis gegūnių – baltijinės, Rusovo, dėmėtosios – augavietėmis, Vainežerio senovinį gynybinį įtvirtinimą, Vainežerio dvaro sodybvietę su dendrologiniu parku, Mėčiūnų senovės gyvenvietės archeologinį sluoksnį, Dainaviškių senkapius, kurių pietinės ekspozicijos šlaitų sauspievės bei nedidelės pelkutės palankios įvairių rūšių entomofaunai veistis, taip pat etaloninius pušų medynus su gausiais uoginių augalų ištekliais, Dzūkijos miškams būdingą ornitofauną, saugomų paukščių rūšių – juodųjų peslių, didžiųjų dančiasnapių – perimvietes, gausius Ančios ežero užutekius ir pusiasalius, tinkamus įvairių rūšių vandens paukščiams ir žinduoliams veistis bei gyventi;

4.1.9. Šlavanto kraštovaizdžio draustinio – išsaugoti raiškų kalvoto miškingo ežeringo kraštovaizdžio kompleksą su giliai įsirėžusiu Šlavanto ežero dubakloniu, Šlavantų piliakalnį su jo šlaituose esančiomis vaistinio kietagrūdžio augavietėmis;

4.1.10. Veisiejų urbanistinio draustinio – išsaugoti Veisiejų miesto istorinės dalies urbanistinę (planinę, erdvinę, tūrinę) struktūrą, tradicinį visos teritorijos ir joje esančių atskirų sklypų užstatymo tipą (-us), jame esančius kultūros paveldo objektus ir jų aplinką bei tradicinę statinių architektūrinę išraišką;

4.2. ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zonas sudaro miškingos arba agrarinės Regioninio parko teritorijos, nepatenkančios į konservacinio, rekreacinio, gyvenamojo ir ūkinio funkcinio prioriteto zonas; jų tikslas – užtikrinti Regioninio parko rezervatų ir draustinių, saugomų rūšių ir buveinių, gamtos ir kultūros paveldo vertybių ir vandens telkinių apsaugą, sudarant sąlygas išsaugoti ir gerinti ekologinę kraštovaizdžio struktūrą, biologinę įvairovę;

4.3. Regioniniame parke yra išskirta keturiolika rekreacinio funkcinio prioriteto zonų, kurias sudaro: Ančios ežero, Čivonių, Jezdo, Snaigyno ežero, Sparto ežero, Šlavanto ir Šlavantėlio tarpuežerio, Šlavanto ežero, Vernijo ežero, Vilkaičio ežero ir Vilkinio ežero rekreacinės zonos;

4.4. gyvenamosios paskirties zoną sudaro aplink Veisiejų miestą išsidėsčiusių Kalvelių – Dainaviškių – Kailinių kaimų teritorijos;

4.5. miškų ūkio zona – Rūdos ir Šlavantų miškų masyvai ir Babrų, Ilgininkų, Šilainės, Paterų miškų masyvų dalys.

5. Regioninio parko buferinės apsaugos zonos tikslas – apsaugoti Skaisčio gamtinio rezervato ekosistemą, sumažinti galimą neigiamą antropogeninį poveikį Regioninio parko kraštovaizdžiui.

III SKYRIUS
TERITORIJOS TVARKOMASIS ZONAVIMAS

6. Tvarkymo plane pagal Saugomų teritorijų tipinius apsaugos reglamentus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 19 d. nutarimu Nr. 996 „Dėl Saugomų teritorijų tipinių apsaugos reglamentų patvirtinimo“, nustatomos šios kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

6.1. konservacinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

6.1.1. rezervatinių miškų, pelkių kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – reguliuojamos apsaugos miškų (KMr) ir reguliuojamos apsaugos pelkių (KPr) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

6.1.2. rezervatinių vandenų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – reguliuojamos apsaugos (KVr), kraštovaizdžio tvarkymo zona;

6.1.3. gamtos ir kultūros paveldo objektų teritorijų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – reguliuojamos apsaugos (KOr**)** kraštovaizdžio tvarkymo zona;

6.2. miškų ūkio paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

6.2.1. ekosistemų apsaugos miškų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – išsaugančio (konservacinio) ūkininkavimo (MEk) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

6.2.2. rekreacinių miškų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – ekstensyvaus pritaikymo (miško parkų) (MRe) ir intensyvaus pritaikymo (poilsio parkų) (MRi) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

6.2.3. apsauginių miškų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – bendrojo apsauginio ūkininkavimo (MAb) ir specializuoto apsauginio ūkininkavimo (MAs) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

6.2.4. ūkinių miškų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – ūkinių miškų (MŪ) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

6.3. žemės ūkio paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

6.3.1. ekosistemas saugančių agrarinių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – ekosistemas išsaugančio (konservacinio) ūkininkavimo (ŽEk) ir ekosistemas atkuriančio ūkininkavimo (ŽEr) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

6.3.2. rekreacinių agrarinių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – ekstensyvaus pritaikymo (ŽRe) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

6.3.3. apsauginių agrarinių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – bendrojo apsauginio ūkininkavimo (ŽAb) ir specializuoto apsauginio ūkininkavimo (ŽAs) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

6.4. kitos paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

6.4.1. kultūros paveldo požiūriu vertingų miestų, miestelių, kaimų ar jų dalių kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – kraštovaizdžio atnaujinamojo (GEr) tvarkymo zona;

6.4.2. rekreacinių miestų, miestelių, kaimų ar jų dalių kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – ekstensyvaus (palaikomojo) tvarkymo (GRe) ir intensyvaus (formuojančiojo) tvarkymo (GRi) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

6.4.3. apsauginių teritorijų miestų, miestelių, kaimų ar jų dalių kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – sugriežtinto geoekologinio reguliavimo (GAe) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

6.4.4. bendrojo tvarkymo miestų, miestelių, kaimų ar jų dalių kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – ekstensyvaus tvarkymo (GŪe) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

6.4.5. rekreacinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – subnatūralios (neurbanizuojamos) rekreacinės aplinkos (NRn) ir urbanizuotos rekreacinės aplinkos (NRu) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

6.4.6. eksploatacinės (gavybinės) paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – subnatūralios (neurbanizuojamos) aplinkos eksploatacinių sklypų (NLn) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

6.4.7. pramoninės-komunalinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – ekstensyviai technogenizuotos aplinkos pramoninių-komunalinių sklypų (NFn) ir intensyviai technogenizuotos aplinkos pramoninių-komunalinių sklypų (NFu) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

6.5. vandens ūkio paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

6.5.1. ekosistemas saugančių vandenų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – išsaugančio ūkininkavimo (VEk) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

6.5.2. rekreacinių vandenų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – ekstensyvaus rekreacinio pritaikymo (VRe) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

6.5.3. bendro naudojimo (bendrosios apsaugos) vandenų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – ekstensyvaus apsauginio ūkininkavimo (VAe) ir intensyvaus apsauginio ūkininkavimo (VAi) kraštovaizdžio tvarkymo zonos.

IV SKYRIUS
GAMTOS APSAUGOS KRYPTYS IR PRIEMONĖS

7. Pagrindinės Regioninio parko gamtos apsaugos kryptys yra šios:

7.1. vertingų gamtinių kompleksų ir objektų išsaugojimas bei eksponavimas;

7.2. Regioninio parko ekosistemos stabilumo užtikrinimas ir gamtinio karkaso ekologinio potencialo stiprinimas;

7.3. tradicinio Regioninio parko kraštovaizdžio išsaugojimas;

7.4. biologinės įvairovės išsaugojimas, atkūrimas ir didinimas;

7.5. saugomų rūšių ir Europos Bendrijos svarbos buveinių būklės gerinimas;

7.6. esamų saugomų rūšių populiacijos saugojimas;

7.7. ekologinio švietimo plėtra.

8. Siekiant išsaugoti ir eksponuoti vertingus gaminius kompleksus ir objektus:

8.1. vykdant kraštovaizdžio formavimo kirtimus Tvarkymo plane pažymėtose vietose ir šalinant menkaverčius medžius ir krūmus, atveriamos teritorijos:

8.1.1. Dainaviškių kaime, prie Šlavantėlės upelio;

8.1.2. Ančios šiaurinėje apyežerėje;

8.1.3. Ančios kraštovaizdžio draustinyje, tarp Vainežerio dvaro parko ir Vainežerio gynybinių įtvirtinimų;

8.1.4. Ančios kraštovaizdžio draustinyje, Ančios ežero rytiniame krante priešais Mečiūnų senovės gyvenvietę;

8.1.5. Snaigyno ežero pakrantėje prie apžvalgos bokšto;

8.1.6. Ilgio ir Dumblelio ežerų tarpuežeryje;

8.1.7. Ančios ežero pietrytinėje pakrantėje, rekreacinėje zonoje, Jezdo kaime;

8.1.8. Šlavantėlio ir Giluišio, Snaigyno ir Trikojo ežerų tarpuežeriuose;

8.2. prie Tvarkymo plane pažymėtų šaltinių įrengiami priėjimai, informaciniai stendai, mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai, tvarkoma aplinka.

9. Užtikrinant Regioninio parko gamtinės ekosistemos stabilumą ir stiprinant gamtinio karkaso ekologinį potencialą:

9.1. didinama Regioninio parko miškų biologinė įvairovė ir natūralumas Gegutės, Stankūnų ir Šlavantų kaimų apylinkėse, pirmenybę teikiant savaiminiam miško žėlimui, planuojant pagrindinius miško kirtimus žiemą, naudojant mažai žalos darančias technologijas;

9.2. stabdomas invazinių augalų ir gyvūnų rūšių plitimas.

10. Siekiant išsaugoti tradicinį Regioninio parko kraštovaizdį:

10.1. išsaugomos atviros kraštovaizdžio erdvės:

10.1.1. skatinamas žemės ūkio veiklos apleistose žemėse atkūrimas, šalinama savaime plintanti sumedėjusi augmenija;

10.1.2. išlaikomos atviros erdvės šienaujant, ganant ir šalinant savaime plintančią sumedėjusią augaliją, menkaverčius medžius ir krūmus Šlavanto ežero rekreacinėse zonose,

Sparto ežero vakarinėje dalyje, Dumblinio ežero pakrantėse, Ančios ežero pakrantėse Kalvelių, Dainaviškių ir Kailinių kaimuose, Veisiejų mieste, Trikojo ežero rytinėje pakrantėje prie kelio Veisiejai – Viktarinas, Vilkinio ežero pietrytinėje pakrantėje (ekologinės apsaugos prioriteto zonoje), Šilainės dvarvietėje medžių alėjose, Šlavantėlio ir Giluišio, Snaigyno ir Trikojo ežerų tarpuežeriuose ir Balsio ežero vakarinės pakrantės dalyje ties esama atokvėpio vieta;

10.2. tvarkomi Veisiejų ir Vainežerio dvarų parkai, pritaikant juos pažintiniam turizmui;

10.3. formuojami apsauginiai želdiniai aplink gamybinius pastatus ir komunalinius objektus, esančius rekreacinėje zonoje Vilkinio ežero pietuose bei prie Rūdos, Barčių kaimų ir Veisiejų miesto.

11. Siekiant išsaugoti, atkurti ir didinti Regioninio parko biologinę įvairovę:

11.1. palaikomos atvirų pievų ir smėlynų buveinės, svarbios retiesiems augalams ir gyvūnams, ypač entomofaunai ir paukščiams, šienaujant, ganant ir šalinant savaime plintančią sumedėjusią augaliją, menkaverčius medžius ir krūmus: Bajoriškės, Spartų, Gegutės, Šlavantų, Stankūnų, Kanaukų, Petroškų, Kalvelių, Dainaviškių, Klepočių, Čivonių, Jakonių, Purviškės, Kailinių, Barčių, Bartelių, Bertašiūnų, Dvarciškės, Ilgininkų, Juškonių, Kuolonių, Salučių, Senkonių, Neliubonių, Valentų, Dumbliauskų, Padumblių, Mėčiūnų, Vainežerio kaimų, Kapčiamiesčio miestelio apylinkėse;

11.2. palaikomos natūralios pievos, miškapievės, miško laukymės, šalinant savaime plintančią sumedėjusią augmeniją, menkaverčius medžius ir krūmus ir ekstensyviai juos naudojant;

11.3. stiprinamos ekosistemų apsaugos funkcijos miškuose ir gerinama miško buveinių būklė, didinant negyvos medienos kiekį, išsaugant miško laukymes;

11.4. formuojami ornitochoriniai ir entomofiliniai želdiniai;

11.5. įrengiami dirbtiniai lizdai plėšriesiems paukščiams ir juodiesiems gandrams, keliami inkilai uoksiniams paukščiams ir šikšnosparniams;

11.6. rekultivuoti Gegutės žvyro karjerą baigus kasybos darbus, paliekant ir palaikant atviras aikšteles, pietinius šlaitus, taip sudarant palankias sąlygas entomofaunai ir ropliams veistis;

11.7. įrengiama varliagyvių apsaugos sistema Kalvelių kaime kelyje Nr. 134 ,,Leipalingis-Lazdijai-Kalvarija“, Tvarkymo plane nurodytose vietose.

12. Siekiant gerinti saugomų rūšių ir Europos Bendrijos svarbos buveinių būklę:

12.1. tęsiami pelkių ir pievų buveinių tvarkymo darbai Liūnelio gamtiniame rezervate, palaikant Europos Bendrijos svarbos 6210 Stepinių pievų, 6510 Šienaujamų mezofitų pievų, 5130 Kadagynų, 3140 Ežerų su menturdumblių bendrijomis, 3150 Natūralių eutrofinių ežerų su plūdžių arba aštrių bendrijomis, 7140 Tarpinių pelkių ir liūnų buveinių, 7210 *Žemapelkių su šakotąja ratainyte buveinių ir plikažiedžio linlapio bei kitų saugomų rūšių populiacijų palankią apsaugos būklę, Tvarkymo plane pažymėtose vietose;

12.2. tęsiami pelkių ir pievų buveinių tvarkymo darbai, kuriais užtikrinama saugomų rūšių ir buveinių palanki apsaugos būklė Liubelio gamtiniame rezervate, palaikant Europos Bendrijos svarbos 7140 Tarpinių pelkių ir liūnų ir 7210 *Žemapelkių su šakotąja ratainyte buveines, išsaugant dvilapio purvuolio ir kitų čia sutinkamų saugomų rūšių populiacijas, Tvarkymo plane pažymėtose vietose;

12.3. tęsiami pelkių ir pievų buveinių tvarkymo darbai, kuriais užtikrinama saugomų rūšių ir buveinių palanki apsaugos būklė Ančios ežero šiaurinėje apyežerėje, palaikant Europos Bendrijos svarbos 6410 Melvenynų, 6510 Šienaujamų mezofitų pievų, 7160 nekalkingų šaltinių ir šaltiniuotų pelkių bei 7230 Šarmingų žemapelkių buveines su orchidinių ir kitų saugomų rūšių populiacijomis, Tvarkymo plane pažymėtose vietose;

12.4. palaikomos Morkavo upelio slėnio Europos Bendrijos svarbos 6530 *Miškapievės buveinės vykdant pievų ir pelkių buveinių tvarkymo darbus Tvarkymo plane pažymėtose vietose, šienaujant ir šalinant sumedėjusią augmeniją;

12.5. tvarkoma ir prižiūrima Dainaviškių pelkė, išsaugomos Europos Bendrijos svarbos 7110 *Aktyvių aukštapelkių buveinės su šarvuotosios skėtės maitinimosi ir veisimosi vietomis, vykdant pelkių ir pievų buveinių tvarkymo darbus Tvarkymo plane pažymėtose vietose;

12.6. tvarkomos ir palaikomos Šlavanto ir Ančios kraštovaizdžio draustinių pievos, pelkės, šlaitai, Tvarkymo plane pažymėtose vietose vykdant pelkių ir pievų buveinių tvarkymo darbus, šienaujant ir šalinant sumedėjusią augmeniją;

12.7. tvarkomos ir prižiūrimos Skaisčio gamtinio rezervato pievų ir pelkių buveinės, užtikrinant saugomų augalų – dvilapio purvuolio, pelkinės uolaskėlės, orchidinių augalų – palankią apsaugos būklę, vykdant pelkių ir pievų buveinių tvarkymo darbus Tvarkymo plane pažymėtose vietose;

12.8. vykdomi tvarkymo darbai ekologiniu požiūriu ypač vertingose teritorijose, Tvarkymo plane pažymėtose vietose, šalinant sumedėjusią augmeniją, šienaujant pievas ir nendres.

13. Saugant esamas saugomų rūšių populiacijas:

13.1. retinamas pomiškis, formuojamos ir palaikomos atviros aikštelės Europos Bendrijos svarbos saugomų rūšių vėjalandės šilagėlės ir smiltyninio gvazdiko augavietėse – Dumbliauskų, Rūdos, Babrų, Liubelio, Šlavantų, Ilgininkų, Šilainės, Paterų, Gudiškės, Petroškų ir Kočiūnų miškuose;

13.2. įrengiama reikalinga infrastruktūra Europos Bendrijos svarbos balinio vėžlio buveinėse, rūšies populiacijos apsaugai.

14. Plėtojant ekologinį švietimą įrengiama retųjų ir vaistinių augalų ekspozicija Veisiejuose, Tvarkymo plane nurodytoje vietoje. Kraštovaizdžio formavimo miško kirtimais atveriami šlaitai, ekspozicijos reikmėms įrengiama pažintiniam lankymui reikalinga įranga (takai, informaciniai stendai, mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai) ir pratęsiamas pažintinis takas nuo esamo Ančios ežero šiaurinėje apyežerėje, Tvarkymo plane pažymėtoje vietoje.

15. Vietovėms, atitinkančioms gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, privalomai taikomas Bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo mėn. 15 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų patvirtinimo“, nustatytas veiklos reglamentavimas.

V SKYRIUS
KULTŪROS PAVELDO APSAUGOS KRYPTYS IR PRIEMONĖS

16. Regioninio parko nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos kryptys yra šios:

16.1. išsaugoti kultūros paveldo vertybes natūroje, ypatingą dėmesį skiriant kultūros paveldo vertybių ryšio su gamtine aplinka išlaikymui;

16.2. išlaikyti ir puoselėti tradicinę architektūrą, gyvenviečių ir kaimų planinę ir erdvinę struktūrą, ypač Veisiejų urbanistiniame draustinyje;

16.3. inventorizuoti nekilnojamąjį kultūros paveldą kultūros ministro nustatyta tvarka;

16.4. atlikti nykstančių kultūros paveldo objektų avarijos grėsmės pašalinimo ir konservavimo darbus;

16.5. saugoti Veisiejų miesto istorinę dalį, ypatingą dėmesį skiriant Veisiejų miestui, pasižyminčiam ežerų apsupta aplinka, raiškiu ir sudėtingu reljefu bei istoriniais želdynais.

17. Regioniniame parke esantys kultūros paveldo objektai, jų teritorijos ir apsaugos zonos tvarkomi ir veikla juose plėtojama pagal paveldosaugos reikalavimus, nustatomus nekilnojamųjų kultūros vertybių tipiniuose apsaugos reglamentuose, tvirtinamuose Vyriausybės, ir individualiuose apsaugos reglamentuose, parengtuose ir patvirtintuose kultūros ministro nustatyta tvarka; kultūros paveldo vietovės ir jų apsaugos zonos tvarkomos

ir veikla jose plėtojama pagal nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentus.

18. Siekiant išsaugoti Regioninio parko nekilnojamąsias kultūros vertybes ir nematerialųjį kultūrinį paveldą rekomenduojama:

18.1. tęsti regioninio parko kultūros paveldo tyrimus ir vykdyti reguliarią kultūros paveldo objektų būklės stebėseną;

18.2. pritaikyti kultūros paveldo objektus lankymui, sutvarkant aplinką, įrengiant lankymui ir eksponavimui būtiną infrastruktūrą (priėjimus, privažiavimus, automobilių stovėjimo aikšteles, atokvėpio vietas, informacinius stendus), formuojant želdinius, atveriant paveldo objektus ar reginius kraštovaizdžio formavimo kirtimais;

18.3. pritaikyti archeologines, mitologinių, istorinių įvykių ir laidojimo vietas eksponavimui ir lankymui;

18.4. organizuoti istorinių želdynų, pirmiausia Justinavo dvaro sodybos parko ir Veisiejų dvaro sodybos fragmentų parko tyrimus ir priežiūrą;

18.5. įgyvendinti Veisiejų dvaro sodybos fragmentų parko tvarkymo projektą, kuriame numatytas tvenkinio ir kanalų išvalymas, Ančios ežero pakrantės nendrynų šalinimas, medžių ir krūmų atsodinimas, išlaikant istorinę (arba esamą) rūšinę sudėtį;

18.6. atnaujinti Vainežerio senovės gynybinių įtvirtinimų pažintinę infrastruktūrą, įrengti pėsčiųjų taką tarp Vainežerio dvaro parko ir Vainežerio senovės gynybinių įtvirtinimų;

18.7. tvarkyti ir prižiūrėti želdynus Šlavantų piliakalnio ir Mėčiūnų senovės gyvenvietės teritorijose;

18.8. tvarkyti želdynus, kurti arba plėtoti pažintiniam lankymui būtiną minimalią infrastruktūrą iškilias krašto asmenybes ir Lietuvos laisvės kovas menančiose vietose, senosiose žydų kapinėse, senosiose kaimų kapinėse. Numatyti organizuoti Lietuvos partizanų kovos ir žūties vietų Taikūnų, Klepočių, Bajoriškės kaimuose archeologinius tyrimus ir šias istorines vietas sutvarkyti pritaikant pažinimui;

18.9. tvarkyti urbanistinį kultūros paveldą – Veisiejų miesto istorinės dalies, taikant kraštovaizdžio atnaujinamojo (GEr) tvarkymo zonos režimą;

18.10. plėtoti kultūrinį turizmą bei Veisiejų krašto tradicinės kultūros pažinimą, kultūros paveldo vertybių lankymą įtraukiant į pažintinio turizmo ir kaimo turizmo programas, puoselėjant krašto etnokultūrines tradicijas, senuosius amatus ir verslus, skleidžiant ir populiarinant informaciją apie Regioninio parko kultūros paveldo vertybes.

VI SKYRIUS
REKREACINIO NAUDOJIMO IR PLĖTROS KRYPTYS IR PRIEMONĖS

19. Regioninio parko rekreacinio naudojimo kryptys:

19.1. pažintinio turizmo vystymas, įrengiant naujas ir plėtojant esamas pažintinio turizmo trasas ir takus, atnaujinant esamą Regioninio parko lauko informacinę sistemą ir įrangą, saugant ir eksponuojant savitą kraštovaizdį, gamtos ir kultūros paveldo vertybes, plėtojant gamtines ir kultūrines ekspozicijas;

19.2. poilsiavimo vystymas, plėtojant esamus ir statant bei įrengiant naujus rekreacinės infrastruktūros objektus Tvarkymo plane numatytose vietose.

20. Regioninio parko rekreacinio naudojimo nuostatos yra šios:

20.1. prioritetinės rekreacijos rūšys regioniniame parke yra pažintinis turizmas ir poilsis gamtoje;

20.2. pažintinis turizmas vystomas, rekreacinė infrastruktūra kuriama ir plėtojama įrengiant naujus ir tvarkant esamus rekreacinės infrastruktūros objektus – stovyklavietes, kempingus, poilsio namus, reabilitacijos centrą, poilsiavietes, atokvėpio vietas, apžvalgos aikšteles, prieplaukas, valčių nuleidimo vietas, viešo naudojimo lieptus, maudymosi vietas, automobilių stovėjimo aikšteles – tik Tvarkymo plane numatytose vietose;

20.3. vizualinė informacinė sistema plėtojama pagal poreikį atnaujinant ar pastatant rodykles, informacinius stendus;

20.4. vystomos aktyvaus poilsio ir turizmo formos, siekiant prailginti lankymo sezoną.

21. Siekiant vystyti Regioninio parko rekreacinį naudojimą ir infrastruktūrą numatoma įgyvendinti šias priemones:

21.1. plėtoti pėsčiųjų turizmą:

21.1.1. prižiūrėti įrengtus pėsčiųjų turizmo takus (Tvarkymo plano brėžinyje pažymėti indeksais P1-P7) – Ilgininkų miško (P1), Ančios ežero pakrantės (P2), Petroškų miško (P3), Ančios ežero šiaurinės apyežerės (P4), Justinavo dvaro sodybos (P5), Veisiejų dvaro sodybos (P6) ir Šlavantų piliakalnio (P7);

21.1.2. įrengti naujus pėsčiųjų turizmo takus ar trasas, Tvarkymo plane pažymėtose vietose;

21.2. plėtoti vandens turizmą:

21.2.1. vystyti pramoginio bemotorio laivo maršrutą nuo apžvalgos bokšto Kailinių kaime iki Snaigyno kaimo;

21.2.2. vystyti vandenlenčių sporto infrastruktūrą Ančios ežero šiaurinėje dalyje, Tvarkymo plane pažymėtoje vietoje;

21.2.4. vystyti vandens turizmą maršrutu nuo Snaigyno ežero iki Kapčiamiesčio miestelio, Tvarkymo plane pažymėtoje vietoje;

21.3. plėtoti autoturizmą gerinant ir prižiūrint esamų autoturizmo trasų (Tvarkymo plano brėžinyje pažymėtos indeksais A1-A3) – Didžiojo Šlavanto kraštovaizdžio draustinio (A1), Didžiojo Ančios kraštovaizdžio draustinio žiedo (A2), Didžiojo Veisiejų regioninio parko maršruto (A3) – infrastruktūrą Regioninio parko teritoriją kertančiose atkarpose;

21.4. plėtoti dviračių turizmą:

21.4.1. gerinti ir atnaujinti infrastruktūrą esamose dviračių turizmo trasose (Tvarkymo plano brėžinyje pažymėtos indeksais D1-D7) – Didžiojo Šlavanto kraštovaizdžio draustinio žiedo (D1), Mažojo Šlavanto kraštovaizdžio draustinio žiedo (D2), Didžiojo Veisiejų regioninio parko žiedo (D3), Didžiojo Ančios kraštovaizdžio draustinio žiedo (D4), Mažojo Ančios kraštovaizdžio draustinio žiedo (D5), Veisiejų ir Kapčiamiesčio ežeryno (D6), Petroškų miško (D7);

21.4.2. įrengti dviračių ir pėsčiųjų trasą Kapčiamiesčio plentu nuo Veisiejų miesto iki Vainežerio kaimo (D3-D4);

21.5. vystyti žiemos turizmą įrengiant ir populiarinant slidžių turizmo maršrutus, organizuojant slidininkų žygius;

21.6. skatinti ornitologinį turizmą Veisiejų dvaro parke ir Petroškų miško (P3) pėsčiųjų take, įrengiant paukščių stebėjimo bokštelius, informacinius stendus, pagal poreikį pratęsiant medines tako atšakas iki paukščių stebėjimo bokštelių;

21.7. skatinti gyventojus užsiimti rekreacijos verslu, ypač kaimo turizmu.

22. Autoturizmo ir dviračių trasos tapatinamos su vietiniais keliais. Atkarpose, kur intensyvus transporto eismas autokeliais, dviračių takus rekomenduojama įrengti atskiroje žemės juostoje šalia šių kelių važiuojamosios dalies arba formuojant atskirus takus.

23. Pėsčiųjų turizmo trasų ir pažintinių takų įrengimui panaudojami esami miško takai ir lauko keliai, taip pat rekomenduojama panaudoti istorines senkelių atkarpas.

VII SKYRIUS
GYVENAMŲJŲ VIETOVIŲ IR INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS KRYPTYS

24. Pagrindinis gyvenamųjų vietovių infrastruktūros plėtros Regioniniame parke principas – gyvenviečių renovacija ir infrastruktūros tobulinimas, siekiant geriau patenkinti vietos gyventojų ir lankytojų reikmes.

25. Gyvenamųjų vietovių plėtra galima kultūros paveldo požiūriu vertingų miestų, miestelių, kaimų ar jų dalių tvarkymo kraštovaizdžio atnaujinamojo tvarkymo (GEr),

sugriežtinto geoekologinio reguliavimo (GAe), ekstensyvaus tvarkymo (GŪe), intensyvaus (formuojančiojo) tvarkymo (GRi) ir ekstensyvaus (palaikomojo) tvarkymo (GRe) kraštovaizdžio tvarkymo zonose.

26. Naujų sodybų kūrimas galimas:

26.1. 25 punkte nurodytose kraštovaizdžio tvarkymo zonose;

26.2. ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zonose žemės ūkio paskirties žemės sklypuose, jei sklypo dydis ne mažesnis kaip 4 ha.

27. Naujų rekreacinių statinių ir pastatų statyba galima rekreacinio funkcinio prioriteto urbanizuotos rekreacinės aplinkos (NRu) kraštovaizdžio tvarkymo zonoje esančiuose sklypuose, jei sklypo dydis ne mažesnis kaip 0,5 ha. Sklypo ploto apribojimas statinių ir pastatų statybai netaikomas Veisiejų miesto šiaurinėje dalyje esančiai NRu kraštovaizdžio tvarkymo zonai.

28. Gyvenamojo funkcinio prioriteto zonose sklypus leidžiama dalinti dalimis ne mažesnėmis kaip 0,2 ha dalimis, kuriose galima gyvenamoji statyba.

29. Regioninio parko kraštovaizdžio ir hidrografiniuose draustiniuose esančios ir atkuriamos buvusios sodybos, nepatenkančios į gyvenamosios ir visuomeninės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonas, tvarkomos pagal sugriežtinto vizualinio reguliavimo (GAi) kraštovaizdžio tvarkymo zonos reglamentą.

30. Regioninio parko ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto ir rekreacinio funkcinio prioriteto zonose esančios ir atkuriamos buvusios sodybos, nepatenkančios į gyvenamosios ir visuomeninės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonas, tvarkomos pagal sugriežtinto geoekologinio reguliavimo (GAe) kraštovaizdžio tvarkymo zonos reglamentą.

31. Regioninio parko kompaktiškai užstatytose gyvenvietėse skatinama įrengti šiuolaikinį technologijos lygį atitinkančius inžinerinius tinklus. Skatinamas gyvenamųjų vietovių kelių, gatvių ir aikščių dangos gerinimas. Prioritetas teikiamas inžinerinei įrangai, kuo mažiau keičiančiai tradicinį gyvenvietės vaizdą ir esamą kraštovaizdžio pobūdį.

32. Esamas sodybas skatinama pritaikyti rekreacijai, ypač kaimo turizmui. Apleistus ir savo tiesioginei paskirčiai nebenaudojamus buvusių žemės ūkio įmonių gamybinius kompleksus Vilkinio ežero pietuose bei prie Rūdos kaimo numatoma pritaikyti rekreacijai ar kitai veiklai.

33. Gerinama regioninio parko kelių kokybė, išlaikant esamų kelių pobūdį ir platinant kelius automobilių parkavimui, Tvarkymo plane nurodytose vietose.

34. Siekiant pagerinti susisiekimo infrastruktūrą bei sumažinti neigiamus tranzitinio eismo srauto padarinius gyventojams, poilsiautojams bei Veisiejų miestui, ypač jo istoriniam centrui, numatomas Veisiejų miesto aplinkkelis per Radvilonis-Rūdą-Kalvelius.

_____